

Instrucció relativa a l'estratègia del sistema intern d'informació de la Sindicatura per a la protecció de les persones que tenen la consideració d'informant en l'àmbit de la Llei de l'Estat 2/2023.

(Aprovada pel Ple de la Sindicatura de Comptes el 7 de juny del 2023 i modificada pel Ple del 4 de juliol de 2023)

Capítol I.- Objecte i àmbit de la Instrucció

Article 1.- Objecte de la present Instrucció

1.- Aquesta instrucció té per objecte establir la regulació i els principis que han de guiar la implantació i posterior funcionament del sistema intern d'informació de la Sindicatura, així com les mesures internes de protecció i suport de les persones que tenen la consideració d'informant en l'àmbit de la Llei de l'Estat 2/2023, del 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció (en endavant, Llei 2/2023).

2.- El sistema intern d'informació ve configurat pels canals interns d'informació d'infraccions que queden dins l'àmbit objectiu de la Llei 2/2023, pels procediments interns de tramitació i investigació de l'esmentada informació i per les polítiques de protecció de les persones que tenen la consideració d'informadors en l'àmbit de la Llei esmentada.

3.- La finalitat del sistema intern d'informació és atorgar protecció a les persones que tenen la consideració d'informants d'acord amb la Llei 2/2023 i que comuniquin a la Sindicatura infraccions a què es refereix l'article 2 de la Llei 2/2023 mitjançant els procediments previstos en la Llei.

Article 2.- Àmbit objectiu d'aplicació de la present Instrucció

La Sindicatura de Comptes ha d'atorgar la protecció que estableix la Llei 2/2023 i que es concreta en aquesta instrucció a les persones que informin de les següents infraccions:

- a) Accions i omissions que puguin constituir infraccions del dret de la UE descrites en l'article 2.1.a) de la Llei 2/2023.
- b) Accions i omissions que puguin ser constitutives d'infracció penal (Art. 2.1.b de la Llei 2/2023).
- c) Accions i omissions que puguin ser constitutives d'infracció administrativa greu o molt greu (Art. 2.1.b de la Llei 2/2023).

Es considerarà que entren dins els supòsits b) i c) d'aquest article les infraccions que impliquin dany econòmic per la Hisenda Pública i per la Seguretat Social.

- d) Infraccions del dret laboral en matèria de seguretat i salut en el treball (art. 2.3 Llei 2/2023)

Article 3.- Àmbit subjectiu d'aplicació de la present instrucció

1.- Es consideren informants o alertadors als efectes de rebre la protecció que atorga la Llei 2/2023 i aquesta instrucció les persones físiques que hagin obtingut informació sobre infraccions en un context laboral o professional amb la Sindicatura de Comptes i en tot cas:

- a) El personal de la Sindicatura de Comptes de Catalunya que hagi obtingut informació sobre infraccions en el context laboral. En tot cas es considera personal als efectes d'aquesta instrucció:
 - Empleats públics
 - Alts càrrecs
- b) El personal de les entitats fiscalitzades que hagi obtingut informació sobre infraccions en el context d'una fiscalització.
- c) Els contractistes, subcontractistes i els proveïdors de la Sindicatura.
- d) Els que comuniquin informació sobre infraccions obtinguda en el marc d'una relació laboral o estatutària ja finalitzada.
- e) Els voluntaris, els becaris, els treballadors en període de formació que estiguin treballant a la Sindicatura o que hagin finalitzat la seva relació en aquesta institució, hagin percebut o no remuneració.
- f) Aquells que encara no han començat la relació laboral en els casos en què la informació sobre la infracció s'ha obtingut durant el procés de selecció o de negociació precontractual.

2.- Les mesures de protecció dels informants previstes en la Llei 2/2023 i en aquesta instrucció també s'aplicaran a:

- g) Els membres del Consell de Personal com a representants legals de les persones treballadores, en l'exercici de les seves funcions d'assessorament i suport a l'informant.
- h) Les persones físiques que, en el marc de l'organització de la Sindicatura, l'assisteixin en el procés.
- i) Les persones físiques que estiguin relacionades amb l'informant i que puguin patir represàlies, com ara companys de feina o familiars de l'informant,
- j) Les persones jurídiques, per a les quals treballi o amb les quals mantingui qualsevol altre tipus de relació en un context laboral o en les quals tingui una participació significativa.

A aquests efectes, s'entén que la participació al capital o als drets de vot corresponents a accions o participacions és significativa quan, per la seva proporció, permet a la persona que la tingui tenir capacitat d'influència en la persona jurídica participada.

Capítol II.- Sistema Intern d'Informació de la Sindicatura de Comptes de Catalunya

Article 4.- Canals interns d'informació

1.- El Sistema Intern d'Informació de la Sindicatura, definit en l'article 1.2 d'aquesta instrucció, és el mitjà preferent per informar sobre les accions i omissions previstes en l'article 2 mitjançant els canals interns pels quals es pot fer arribar la informació per escrit amb identificació de l'informant o de forma anònima.

2.- Els canals interns d'informació són els següents:

- a) Bústia interna d'alertadors electrònica: constitueix el canal habilitat a la seu electrònica de la Sindicatura i permet informar de forma anònima o amb identificació de l'informant mitjançant una tramesa electrònica. La Bústia interna d'alertadors electrònica té un lloc destacat a la pàgina web de la Sindicatura i, a través de l'aplicació informàtica corresponent, garanteix la confidencialitat i permet l'anonimat de les comunicacions durant tot el procés.
- b) Bústia interna d'alertadors en paper: constitueix el canal habilitat per presentar escrits en paper mitjançant una bústia ubicada a l'entrada de la seu de la Sindicatura. Pot fer-se de forma anònima o amb identificació de l'informant.
- c) Correu postal: Pot fer-se de forma anònima o amb identificació de l'informant. El remitent ha de fer constar en el sobre "Bústia interna d'alertadors Sindicatura de Comptes".
- d) Registre d'entrada de documents de la Sindicatura: En aquest cas sempre serà amb identificació de l'informant i l'escrit es remetrà immediatament al responsable del sistema

En tots els tipus de comunicacions l'informant podrà donar un domicili o correu electrònic o lloc segur a efectes de rebre les notificacions.

3.- Únicament tindran la protecció de la Llei 2/2023 les informacions que tinguin com objecte les infraccions de l'article 2 de la Llei presentades per les persones que tinguin la consideració d'informants d'acord amb la Llei 2/2023 i aquesta instrucció.

Article 5.- Remissió de la informació rebuda al responsable del sistema

1.- Quan es rebi una informació pels canals habilitats només tindrà accés el responsable del sistema.

2.- Quan es rebi informació via bústia interna d'alertadors electrònica aquesta generarà un avís al responsable del sistema.

3.- Quan es rebí una informació per correu postal, pel cas que el destinatari que consti en el sobre sigui diferent de “Bústia Interna d’Alertadors Sindicatura de Comptes” però el contingut sigui una informació de l’article 2 de la Llei de l’estat 2/2023, aquesta es remetrà immediatament al responsable del sistema.

4.- Quan es rebí una informació per registre d’entrada que no estableixi clarament que es tracta d’una informació de l’article 2 de la Llei 2/2023, en el moment en què es detecti que es tracta d’una informació d’aquest àmbit es remetrà al responsable del sistema.

Article 6.- Publicitat i registre de la informació sobre el canal intern

1.- La informació sobre els canals interns d’informació, el seu ús, i els principis essencials del seu procediment de gestió es troben en la pàgina web de la Sindicatura, en una secció separada i fàcilment visible. En aquesta secció s’informarà que els canals interns són el mitjà preferent per informar sobre les accions i omissions previstes en l’article 2 i que únicament quan l’informant consideri que mitjançant aquests canals interns la infracció no es pot tractar de manera efectiva o que pot haver risc de represàlies ha d’acudir a l’Oficina Antifrau de Catalunya com a canal extern habilitat legalment a Catalunya.

2.- El responsable del sistema intern d’informació de la Sindicatura disposa d’un llibre-registre de les informacions rebudes i de les investigacions internes a que hagin donat lloc, garantint en tot cas els requisits de confidencialitat previstos en la Llei.

D’acord amb el que estableix l’article 26 de la Llei 2/2023 l’esmentat registre no té caràcter públic i únicament podrà accedir l’autoritat judicial sota petició raonada mitjançant Interlocutòria i en el marc d’un procediment judicial.

Article 7.- Conservació de dades personals

1.- D’acord amb el que estableix l’article 26.2 de la Llei 2/2023, les dades personals relatives a informacions rebudes i a les investigacions internes només es conservaran durant el període que sigui necessari i proporcionat a efectes de complir amb la finalitat de la Llei.

2.- En particular, es tindrà en compte el que estableix l’article 32 de la Llei 2/2023 i en cap cas es podran conservar les dades per un període superior a deu anys.

Article 8.- Responsable del sistema intern d’informació

1.- El Ple, cada 4 anys, ha de designar un òrgan col·legiat que serà el responsable del sistema intern d’informació i que haurà d’estar format per un lletrat, un funcionari del grup A1 escollit entre una terna proposada pel Consell de Personal i un funcionari del grup A1 de la Direcció de Govern Interior.

2.- El responsable del sistema intern d’informació té les funcions següents

- a) Vetllar perquè tant la normativa reguladora del sistema com el funcionament dels canals interns d'informació estiguin actualitzats, funcionin correctament i compleixin amb la finalitat d'atorgar la protecció prevista a la Llei als informants que els utilitzin.
- b) Gestionar el sistema intern d'informació i tramitar els expedients d'investigació.
- c) Aplicar les mesures de suport corresponents tant a l'informant com a la persona afectada.
- d) Portar el llibre-registre de les informacions rebudes i de les investigacions internes a que hagin donat lloc, garantint en tot cas els requisits de confidencialitat previstos en la Llei

3.- D'acord amb el que estableix l'article 8.2 de la Llei 2/2023, l'òrgan col·legiat ha de delegar en un dels seus membres les facultats de gestió del Sistema intern d'informació i de tramitació d'expedients d'investigació (persona delegada, en endavant). Així mateix, designarà un membre com a suplent pel cas de vacant, malaltia, absència justificada, abstenció i conflicte d'interès del titular. Pel cas de ser necessari suport administratiu a l'òrgan la persona que el porti a terme serà advertida del deure de confidencialitat sobre el contingut de l'expedient.

4.- La persona delegada, pel que fa a la tramitació dels expedients d'investigació, emetrà un informe amb les conclusions del procediment d'investigació que haurà de presentar davant de l'òrgan col·legiat i posteriorment remetre als òrgans competents de la Sindicatura o als òrgans externs competents perquè aquests iniciïn, si ho consideren procedent, els procediments corresponents:

- Quan de la tramitació es conclouï que hi ha indicis d'infraccions de l'àmbit penal l'informe amb les conclusions es farà arribar a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- Quan de la tramitació es conclouï que hi ha indicis d'infraccions administratives greus o molt greus l'informe amb les conclusions es farà arribar a l'òrgan corresponent de la Sindicatura per tal que iniciï el procediment oportú si ho considera procedent.
- Quan de la tramitació es conclouï que hi ha indicis d'infraccions en matèria de protecció de dades la proposta o l'informe amb les conclusions es farà arribar a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

En qualsevol cas les conclusions del procediment d'investigació es faran arribar a l'òrgan corresponent de la Sindicatura o de qualsevol altre institució que sigui la competent per resoldre sobre el tema.

Capítol III.- Gestió de la informació

Article 9.- Principis informadors de la gestió de la informació rebuda

El procediment de gestió de la informació rebuda dins l'àmbit d'aplicació de la present instrucció es regeix pels següents principis:

- a) Durant tota la tramitació s'ha de garantir la confidencialitat i la protecció de les dades personals d'acord allò previst en el títol VI de la Llei 2/2023.
- b) En cap cas no es comunicarà als subjectes afectats la identitat de l'informant ni es donarà accés a la comunicació.
- c) Exigència del respecte a la presumpció d'innocència i a l'honor de les persones afectades.

Article 10.- Actuacions inicials

1.- Quan la comunicació sigui remesa per canals de denúncia que no siguin els establerts o a membres del personal no responsable del seu tractament, al qual s'haurà format en aquesta matèria i advertit de la tipificació com a infracció molt greu del trencament del deure de confidencialitat, el receptor té l'obligació de remetre-la immediatament al responsable del sistema. (article 9.2.g)

2.- Quan es rebí una comunicació d'informació pels canals interns la persona delegada per tramitar els expedients d'investigació portarà a terme les següents tasques:

- a) Enviarà un acusament de rebuda dins del termini de 7 dies naturals següents a la comunicació.
- b) Comprovarà que la informació reuneix els requisits de l'article 2 i que l'informant reuneix els requisits de l'article 3 d'aquesta instrucció.
- c) Si es compleixen els requisits esmentats iniciarà l'expedient d'investigació.
- d) Si no es compleixen els requisits elaborarà un informe de conclusions en el que es motivi l'incompliment i un cop presentat a l'òrgan col·legiat aquest com a responsable del sistema d'informació intern comunicarà a l'informant, en el cas que aquest estigui identificat o es pugui efectuar la comunicació, la no incoació de l'expedient i arxiu de les actuacions.

Article 11.- Inici de l'expedient d'investigació

En el cas que s'iniciï l'expedient d'investigació aquest s'haurà de regir pels següents tràmits:

- a) El termini màxim per donar resposta a l'informant de les actuacions d'investigació serà de tres mesos a comptar des de la recepció de l'acusament de rebuda de la comunicació en el cas que l'informant estigui identificat. En el cas que l'informant sigui anònim, els tres mesos compten des de l'endemà del termini de set dies, a comptar des del dia següent al de l'entrada de la comunicació.
- b) Excepcionalment i en casos d'especial complexitat la persona delegada per tramitar els expedients podrà prorrogar el termini per donar resposta a les actuacions fins a un màxim de tres mesos més. En la resolució que s'adopti haurà de quedar degudament motivada la concurrència de l'especial complexitat habilitant de la pròrroga.

- c) A l'inici del procediment es donarà un número a l'expedient que concordarà amb el número del llibre registre. Els expedients aniran numerats per cada any
- d) El procediment d'investigació tindrà una fase d'instrucció que comprendrà totes aquelles actuacions encaminades a comprovar la versemblança dels fets relatats i una fase de conclusions en la que s'elaborarà l'informe que posarà fi al procediment.

Article 12.- Fase d'Instrucció

1.- La Fase d'instrucció ha de respectar en tot cas els següents principis:

- a) Durant tota la fase d'instrucció la persona delegada podrà mantenir comunicació amb l'informant i sol·licitar-li la informació addicional que consideri necessària per a la investigació.
- b) Remissió informació al Fiscal immediatament quan els fets revesteixin indicis de delictes.

2.- La Fase d'instrucció inclou els següents tràmits:

- c) En el termini màxim de 1 mes s'haurà de comunicar a la persona afectada per la informació les accions i/o omissions que se li atribueixen així com dels fets relatats de manera succinta i se li donarà un termini de 15 dies per formular les al·legacions per escrit que consideri. Malgrat aquestes terminis i d'acord amb el que estableix l'article 9.2.f) la persona afectada tindrà dret a ser escoltada en qualsevol moment del procediment.

Sense perjudici del dret a formular al·legacions per escrit, la instrucció comprendrà, sempre que sigui possible, una entrevista amb la persona afectada en què, sempre amb absolut respecte a la presumpció d'innocència, se'l convidarà a exposar-ne la versió dels fets i a aportar aquells mitjans de prova que consideri adequats i pertinents.

Per tal de garantir el dret de defensa de la persona afectada, aquesta tindrà accés a l'expedient sense revelar informació que pogués identificar la persona informant, i podrà ser escoltada en qualsevol moment, i se li advertirà de la possibilitat de comparèixer assistida d'advocat.

- d) La persona delegada podrà portar a terme les actuacions que consideri per obtenir la informació necessària per emetre l'informe de conclusió de l'expedient. Si es considera necessari efectuar una prova testifical caldrà comunicar-ho a l'informant als únics efectes que estigui assabentat i donar als testimonis la mínima informació necessària sobre els fets perquè pugui practicar-se la prova garantint la màxima confidencialitat.

Article 13.- Fase de conclusions

1.- Quan la persona delegada consideri que té la informació suficient respecte els fets comunicats elaborarà un informe amb les conclusions en el que exposarà els fets denunciats, les actuacions portades a terme en la fase d'instrucció i la conclusió sobre l'existència d'alguna de les infraccions

de l'article 2. Així mateix, en l'informe s'hauran d'exposar les mesures de protecció de l'informant que s'han d'adoptar per part de la institució i l'òrgan de la Sindicatura o extern al que s'haurà d'enviar l'informe per tal d'iniciar el corresponent procediment, si ho consideren procedent a la vista de les conclusions.

2.- La persona delegada presentarà l'informe de conclusions davant de l'òrgan col·legiat. Atès que aquest òrgan no ha format part de la tramitació de la investigació únicament podrà fer recomanacions i suggeriments sobre l'informe a la persona delegada i no es podrà modificar el sentit de les conclusions si la persona delegada no està d'acord.

Article 14.- Comunicació del resultat de la investigació

El resultat de la investigació s'ha de comunicar a l'informant i a l'afectat mitjançant un escrit en el que s'exposi de forma succinta la conclusió i l'òrgan al que es trasllada.

La comunicació a l'informant es farà sempre que aquest s'hagi identificat o essent anònim hagi activat algun mitjà de comunicació.

Capítol IV.- Mesures de protecció de l'informant i de l'afectat

Article 15.- Condicions de protecció

1.- Les persones que comuniquin infraccions previstes en l'article 2 de la present instrucció tindran dret a la protecció de la Llei sempre que concorrin les circumstàncies següents:

- a) Que tinguin motius raonables per pensar que la informació es veraç encara que no aportin proves i que la informació entri dins l'àmbit objectiu d'aplicació.
- b) Que la informació es comuniqui pels mitjans establerts en l'article 5 d'aquesta instrucció.

2.- No tindran la protecció prevista en la Llei:

- a) Informacions que hagin estat inadmeses perquè es refereixin a accions u omissions no compreses en l'article 2 d'aquesta instrucció o perquè els subjectes no estan en l'àmbit d'aplicació subjectiu de l'article 3 d'aquesta instrucció.
- b) Informacions vinculades a reclamacions sobre conflictes interpersonals o que afecten únicament a l'informant i a les persones a les que se refereixi la comunicació o revelació.
- c) Informacions que ja estiguin completament disponibles per al públic o que constitueixin mers rumors.

3.- Les persones que hagin comunicat una informació de les previstes en l'article 2 d'aquesta instrucció de forma anònima però que posteriorment hagin optat per identificar-se i compleixin les condicions de l'article 3 d'aquesta instrucció tindran dret a la protecció de la Llei.

Article 16.- Mesures de protecció i suport a l'informant

Les mesures de protecció que s'han d'aplicar als informants que reuneixin els requisits de la Llei són les següents:

- a) Aplicar per part del responsable del sistema intern d'informació de mesures de suport internes per evitar possibles represàlies. Aquestes mesures s'hauran d'adoptar de forma motivada per a cada cas concret.
- b) Informar a l'informant sobre les mesures de suport previstes en l'article 37 de la Llei 2/2023 que ha de donar l'Oficina Antifrau de Catalunya com òrgan competent d'acord amb el que estableix la disposició addicional setena de la Llei 3/2023, del 16 de març, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic per al 2023. Ha de quedar constància que s'ha donat la informació i que l'informant l'ha rebut.

En el cas que l'informant opti per les mesures de suport de l'article 37 de la Llei 2/2023 haurà de fer la sol·licitud directament a l'OAC. S'oferirà a l'informant la possibilitat de fer la sol·licitud de mesures en nom seu a l'OAC.

Article 17.- Mesures de protecció de les persones afectades

Durant la tramitació de l'expedient la Sindicatura haurà de vetllar perquè la identitat de les persones afectades per la informació estigui protegida. Aquestes persones tindran dret a la presumpció d'innocència, dret a la defensa i dret d'accés a l'expedient sense revelar informació que pugui identificar a l'informant.

També se l'informarà sobre les mesures de suport establertes en l'article 37 de la Llei 2/2023 que pot rebre de l'OAC d'acord amb el que estableix l'article 39 de l'esmentada llei.